

Opinie - Pensioen in het onderwijs? VRT vraagt het aan studenten (5.3.12)

Na de beslissing van de Vlaamse regering om de onderwijzers en leraars langer te doen werken, vraagt Terzake de mening van 40 studenten. Daarna mocht minister Smet uitleggen wat onderhandelen volgens hem betekent. Eén onderwijzeres getuigde dat jaren langer voor haar klas met gehandicapten staan, voor haar te zwaar zou zijn.

Kathleen Cools leidde de lange reportage in met “wat denkt men op het terrein?” (over de asfchaffing van de TBS-regeling of de terbeschikking stelling voor de pensioenleeftijd). “De TBS-regeling in het onderwijs wordt afgebouwd. Anders uitgedrukt: ook leraren moeten langer werken. Een zoveelste kaakslag zeggen ze. Maar wat denkt de jonge generatie? Jan De Meulemeester vraagt het aan 40 studenten van de lerarenopleiding van Groep T. Benieuwd of zij wel langer willen werken”.

De waarheid komt uit een kindermond

De grote meerderheid van de studenten zag er geen probleem in om langer te moeten werken. Integendeel, iedereen moet langer, dat stond voor hen vast. Waarom, dat werd niet gevraagd, dat is nu eenmaal het evangelie vandaag.

Merkwaardiger is dat er nauwelijks één was die zich afvroeg hoe dat toekomstig werk zou uitvallen. Wàr ze zouden voor de klas gezet worden: in een eliteschool of in een migrantenwijk, in het ASO, in het technisch of beroeps? Hoe oud en hoe welopgevoed hun leerlingen zouden blijken, of het misschien mentaal en lichamelijk gehandicapten zouden zijn, en hoeveel met een vreemde moedertaal? Blijkbaar had niemand van hen de prachtige en realistische film *Entre les murs* bekeken van Laurent Cantet, met François Bégaudeau in de rol van de leraar, tevens de schrijver van het drama (Gallimard 2006), en Gouden Palm van Cannes 2008. Van *Blackboard Jungle* (1955) hebben deze studenten zeker nooit gehoord.

Het is begrijpelijk dat deze studenten de zwaarte van de problematiek nog niet inschatten: ze zitten zelf nog op de banken, en moeten hun diploma nog halen. Pas nadien begint het echte leven.

Voor een klas staan van hedendaagse jongeren is een uitdaging, elke minuut een strijd. Deze leerlingen zijn mondig, zoals het heet. Maar het interfereert wel met de opdracht van de lesgever. Hun belangstelling vasthouden, uren na elkaar, tegelijk met het uitleggen van moeilijke materies die voor een aantal van hen juist aan de grens liggen van hun begrijpen; en tegelijk opboksen tegen hun weerstand, het testosteron van die jonge gasten: wie doet het de leraars nà?

Ik ken in mijn onmiddellijke omgeving jonge leerkrachten die na zes maanden of een jaar uitgeput en ontmoedigd werden. Wanneer dan de inspectie ook nog opmerkingen maakt, dreigen ziekteverlof of antidepressiva. Ouders die alles van het onderwijs verwachten wat zijzelf niet gekund of geprobeerd hebben, zijn vandaag een bijkomende stress voor lesgevers; de tijd is lang voorbij dat de meester gelijk had of de baas was; hij/zij moet nu letten op elk woord.

Onderhandelen nà de beslissing

Onderwijsminister Pascal Smet herhaalde zowat vijfmaal dat hij een uur na de principesbeslissing van de Vlaamse regering met de vakbonden aan tafel zat. Heel even zei een stem off screen: “stelde hij de vakbonden niet voor een voldongen feit?”

Maar het is uitzonderlijk dat Kathleen Cools en co een minister in functie zo lang en zo uitvoerig zijn goede wil en toekomstplannen lieten verdedigen. Gewoonlijk worden politici, onderbroken, afgesnauwd of uitgelachen. Het is duidelijk dat Smet erop rekent dat hij de vakbonden zal kunnen overtuigen dat hij niet anders kon. Immers, het was de federale regering die beslist had over de hogere pensioenleeftijd, terwijl de kosten bij Vlaanderen liggen. Maar onderhandelen? Hij wil niets liever. Waarover eigenlijk nog? Bijvoorbeeld over preventie van rugpijn: kleuterleidsters hebben daar last van, en ze zouden daarvoor kunnen training krijgen.

Voor de vakbonden heeft het woord onderhandelen een andere betekenis: samen beslissen, na het doen van wederzijdse toegevingen, en dit resultaat vervolgens verdedigen bij de leden; deze hebben het laatste woord, en mogen in een stemming het voorstel verwerpen.

De grond van de zaak

Het verstandigste woord kwam in Terzake van onderwijzeres Ruth van Vlierberghe: "Maar dat kost geld", toen er allerlei aanpassingen en uitwijkscenario's werden gelanceerd om vermoeide leerkrachten aan het werk te houden.

Zijn er leerkrachten tekort? Verhoog dan hun wedden, en verklein de klassen, zodat hun beroep aantrekkelijker wordt. Dát is nu eens de toepassing van het marktprincipe. Maar zoals de media en veel politici steeds herhalen, MOET er bespaard worden. Door de redding van de banken, en door de speculatie op de staatsleningen zijn miljarden weggevloeid uit ons gemeenschappelijk bezit. Toch is er nog geld genoeg: kijk eens naar de nettowinsten van de bedrijven en naar de belastingen die ze niet betalen. Kijk ook eens naar de Franse miljonairs die naar België gevlucht zijn voor de vermogensbelasting die daar door de socialist Juppé is ingevoerd in 1996 (artikel in De Morgen van 1/3).

De rol van de media

De keuze van professionele VRT-journalisten om studenten te ondervragen over de loopbaanlengte van een beroep waar ze nog niets over weten, is een opzettelijk partijdige en gemanipuleerde beïnvloeding van het publiek. De uitdrukking "op het terrein" is een leugen. Het bevestigt dat de journalisten specifieke belangen dienen, wellicht zonder het zelf te beseffen: die van de werkgevers en van de financiële wereld. Die roepen al jaren om besparingen ten koste van de gewone consumenten en personeelsleden, terwijl de rijkdom die dagelijks gecreëerd wordt, gedraineerd wordt naar de Caaymaneilanden en naar een steeds kleiner procent van de bevolking. Waar de miljarden verliezen van de banken naar toe zijn; en wie schatrijk is geworden door de armoede van de Grieken: daarover horen/lezen we nooit iets in de commerciële media. Want die worden gefinancierd door dezelfde werkgevers en speculanten; Murdoch is maar één bekende naam.

De VRT is niet veel beter dan de andere: de openbare omroep moet ook overleven door advertenties, en door steeds hogere kijk- en luistercijfers. Trouwens, de VRT gebruikte een gelijkaardige manipulatie al tijdens de algemene staking van januari. Toen gingen een journalist en cameraman studenten interviewen die in de universiteitsbibliotheek zaten te blokken voor hun examen: zijn jullie voor of tegen de staking?

Frank Roels

Deze opinie verscheen eerder op de website van De Wereld Morgen op donderdag 1 maart 2012